

“Gerald Brenan hagués canviat tota la seva obra per cinc bons poemes”

Jonathan Gathorne-Hardy (Edimburg, 1933) és autor de la més extensa biografia de l'hispanista anglès Gerald Brenan (1894-1987), *The Interior Castle. A Life of Gerald Brenan*. El Aleph, del Grup 62, l'ha traduïda al castellà. És novel·lista i assagista.

— Com us vàreu interessar per Gerald Brenan?

— El 1955, vaig ser a Betanzos, prop de la Corunya, a casa de la família Patridge, i Brenan hi era, convidat. Ell tenia 61 anys i jo 22, però vàrem connectar immediatament. Brenan s'entenia millor amb la gent jove que no pas amb la de la seva edat. Vam establir una relació que no es va trencar mai. Penso que jo li recordava a ell de jove. No tenia diners, volia ser escriptor, tenia molta empena...

— Es a dir, que primer us vàreu interessar per la persona, abans que per l'obra.

— Sí. No li havia llegit mai res d'ell. Era una persona d'agradable conversa, amb una gran cultura. Després ja vaig llegir els seus llibres. S'interessava molt per les meves històries d'amor, els meus embolics de fal·lilles i em donava consells.

— No heu pensat mai que Brenan va desapropiar el seu talent dedicant-lo a Espanya?

— Mai no ho he pensat. Brenan va intentar ser poeta i la seva poesia és dolenta. Com a novel·lista, només és mig acceptable. D'altra banda, Espanya va ser molt important per a ell perquè venia d'un període victorià molt repressiu. Venia de la classe alta, la més estricta, i era una persona

Jonathan Gathorne-Hardy, autor de la biografia de l'hispanista Gerald Brenan.

molt reprimida, no sols en l'aspecte sexual, i Espanya el va alliberar. Arran de la Guerra Civil va ser capaç d'expressar els seus sentiments de desesperació, de ràbia, que va plasmar en *El laberint espanyol*, el seu primer gran llibre. No crec que desapropiés el seu talent. Al contrari, Espanya li va permetre expressar-se a cor què vols.

— Sabeu si li sabia molt de greu no haver pogut ser poeta o novel·lista?

— Penso que molt, tot i ser una persona molt optimista. Un dia em va dir que hauria preferit escriure cinc bons poemes en comptes de tota la seva obra. Sí, li sabia greu. El seu darrer llibre és de poemes i per veure'l editat se'l va haver de pagar. Jo hauria volgut ser ballarí i no n'he es-

tat. Molta gent no ha pogut ser el que desitjava.

— I devia estar orgullós, dels seus llibres?

— Sí. Quan de gran vivia en una residència, els rellegia i del *Labrerint* deia que no podia ser millor del que era. N'estava molt orgullós.

— No penseu que la seva visió d'Espanya està massa monopolitzada per Andalusia, o si voleu, Andalusia i Madrid?

— És veritat que coneixia millor Andalusia que Galícia o Catalunya, i ha estat criticat per això, però penso que era conscient que Espanya estava formada, des de l'edat mitjana, per diferents regnes.

— Per què va triar Espanya?

— Com va dir, per atzar. Perquè sí. No sentia una especial atracció per Espanya. Abans havia pensat d'anar-se'n a Sud-amèrica i Àsia. Ara bé, quan parlava o feia declaracions, podia ser contradictori, pervers. No pots fiar-te de les seves respostes. Si va triar Espanya, penso, va ser pel baix nivell de vida. De fet, parlava millor el francès que l'espanyol abans de venir aquí.

— Es pot dir que Gerald Brenan va fer, del *Gran Tour* que els anglesos han de fer de joves, un sistema de vida estable?

— És possible. És una idea interessant. Els expatriats, s'ha dit, són persones que no s'avenen amb els pares i això és el que li passa a Brenan. Els pares representen el país. L'odi al pare i el *Gran Tour* es potser el que el fan anar-se'n de casa.

Lluís Bonada